

LEHDISTÖTIEDOTE nro 75/24

Luxemburgissa 30.4.2024

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-470/21 | La Quadrature du Net ym. (Henkilötiedot ja oikeudenloukkausten torjunta)

Rikosten torjunta ja puuttuminen perusoikeuksiin: verkossa tapahtuvien oikeudenloukkausten torjunnasta vastaava kansallinen viranomainen voi saada IP-osoitteeseen perustuvia tunnistetietoja

Unionin tuomioistuin täsmentää näiden tietojen säilyttämistä ja niiden saamista koskevia vaatimuksia

Jäsenvaltiot voivat asettaa internetyhteyden tarjoajille velvollisuuden säilyttää IP-osoitteet yleisesti ja erotuksetta rikosten torjuntaan yleisesti liittyvän tavoitteen saavuttamiseksi, kunhan tällaisen säilyttämisen perusteella ei voida tehdä täsmällisiä päätelmiä rekisteröidyn yksityiselämästä. Tällainen säilyttämisvelvollisuus voidaan toteuttaa säilyttämällä tiedot tavalla, jolla varmistetaan IP-osoitteiden ja muiden henkilötietoryhmien, erityisesti henkilöllisyyttä koskevien tietojen, tosiasiallisesti aukoton erottaminen toisistaan.

Jäsenvaltiot voivat myös tietyin edellytyksin antaa toimivaltaiselle kansalliselle viranomaiselle pääsyn IP-osoitteisiin liittyviin henkilöllisyyttä koskeviin tietoihin edellyttäen, että tällainen säilyttäminen takaa eri tietoryhmien aukottoman erottamisen toisistaan.

Kun tällaista tietoihin pääsyä sääntelevän kansallisen menettelyn erityispiirteet voivat epätyypillisissä tilanteissa mahdollistaa kerättyjä tietoja yhdistämällä tarkkojen päätelmien tekemisen rekisteröidyn yksityiselämästä, tietoihin pääsy edellyttää tuomioistuimen tai riippumattoman hallinnollisen elimen etukäteisvalvontaa.

Tekijänoikeudella tai lähioikeuksilla suojattujen teosten suojelemiseksi verkossa tapahtuvilta oikeudenloukkauksilta Ranskassa otettiin asetuksella käyttöön kaksi henkilötietojen käsittelytoimea. Ensimmäinen käsittelytoimi muodostuu siitä, että oikeudenhaltijoita edustavat järjestöt keräävät IP-osoitteita, joita on ilmeisesti käytetty vertaisverkoissa tällaisten oikeudenloukkausten tekemiseen, ja siitä, että ne asetetaan Haute autorité pour la diffusion des œuvres et la protection des droits sur internetin (verkossa tapahtuvasta teosten jakelusta ja oikeuksien suojaamisesta vastaava korkea viranomainen) (Hadopi)¹ saataville. Toinen käsittelytoimi kattaa muun muassa sen, että internetyhteyden tarjoajat yhdistävät Hadopin pyynnöstä IP-osoitteen ja osoitteen haltijan henkilöllisyyttä koskevat tiedot. Näiden tietojenkäsittelyjen perusteella mainittu viranomainen voi aloittaa näin yksilöityjä henkilöitä vastaan menettelyn, joka kattaa sekä pedagogisia että rankaisevia toimenpiteitä, jotka saattavat vakavimmissa tapauksissa johtaa asian siirtämiseen syyttäjälle.

Neljä oikeuksien ja vapauksien suojelua verkossa edistävää yhdistystä nosti Ranskan Conseil d'État:ssa (ylin hallintotuomioistuin, Ranska) kanteen, jossa vaadittiin tämän asetuksen kumoamista. Kyseinen tuomioistuin tiedustelee unionin tuomioistuimelta, ovatko edellä mainitut tietojenkäsittelyt unionin oikeuden mukaisia.

Täysistunnossa kokoontunut unionin tuomioistuin katsoo, että IP-osoitteiden yleinen ja erotuksetta tapahtuva säilyttäminen **ei välttämättä merkitse vakavaa puuttumista perusoikeuksiin**. Tällainen säilyttäminen on sallittua silloin, kun kansallisessa lainsäädännössä **edellytetään säilytysmenetelmiä, joilla taataan** eri

henkilötietoryhmien **tosiasiallisesti aukoton erottelu** ja suljetaan siten pois se, että rekisteröidyn yksityiselämästä voitaisiin tehdä täsmällisiä päätelmiä.

Lisäksi unionin tuomioistuin täsmentää, että unionin oikeus **ei ole esteenä** kansalliselle säännöstölle, jossa **sallitaan** se, että toimivaltainen viranomainen **saa IP-osoitetta vastaavia henkilöllisyyttä koskevia tietoja**, jotka internetyhteyden tarjoajat ovat säilyttäneet erillään ja tosiasiassa aukottomasti, vain sitä varten, että voidaan yksilöidä henkilö, jonka epäillään syyllistyneen rikokseen. Jäsenvaltioiden on kuitenkin **varmistettava, ettei** tämä tiedonsaanti **mahdollista täsmällisten päätelmien tekemistä** kyseessä olevien IP-osoitteiden haltijoiden **yksityiselämästä**. Tämä merkitsee sitä, että virkamiehiä, joilla on tällainen pääsy tietoihin, on kiellettävä paljastamasta tietoja haettujen tiedostojen sisällöstä, jäljittämästä selailupolkua IP-osoitteiden perusteella ja käyttämästä näitä osoitteita muihin tarkoituksiin kuin niiden haltijoiden yksilöimiseen mahdollisten toimenpiteiden toteuttamiseksi.

Kun sähköisten viestintävälineiden käyttäjien henkilöllisyyttä koskeviin tietoihin pääsyn ainoana tarkoituksena on yksilöidä kyseinen käyttäjä, tällaista tietoihin pääsyä koskevaa tuomioistuimen tai riippumattoman hallinnollisen elimen **etukäteisvalvontaa ei edellytetä**, mikäli tämä tietoihin pääsy merkitsee perusoikeuksiin puuttumista, jota ei voida pitää vakavana. Tämä **valvonta on kuitenkin toteutettava** silloin, kun mainittua tietoihin pääsyä sääntelevän kansallisen menettelyn erityispiirteet **saattavat** tämän menettelyn eri vaiheissa kerättyjen tietojen yhdistämisen myötä mahdollistaa täsmällisten päätelmien tekemisen rekisteröidyn yksityiselämästä ja näin ollen merkitä vakavaa puuttumista perusoikeuksiin. Tuomioistuimen tai riippumattoman hallinnollisen elimen etukäteisvalvonnan on tällaisessa tilanteessa tapahduttava ennen tätä yhdistämistä niin, että samalla säilytetään kyseisen menettelyn tehokkuus mahdollistamalla erityisesti sellaisten tapausten tunnistaminen, joissa kyseessä oleva oikeudenloukkausta merkitsevä toiminta mahdollisesti toistuu.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden esittää käsiteltävänä olevassa asiassa unionin tuomioistuimelle kysymyksiä unionin oikeuden tulkinnasta tai unionin toimen pätevyydestä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa oikeusriitaa. Kansallisen tuomioistuimen tulee ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo samalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, joiden käsiteltäväksi saatetaan samankaltaisia kysymyksiä.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta.

[Tuomion koko teksti ja siitä mahdollisesti laadittu tiivistelmä](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Kuvia tuomion julistamistilaisuudesta on saatavilla [Europe by Satellite](#) -sivustolla. ☎ +32 2 296 4106

Pysykää kuulolla!

¹ Hadopi ja Conseil supérieur de l'audiovisuel (audiovisuaalisen alan neuvosto) (CSA) yhdistyivät 1.1.2022 ja muodostivat Autorité de régulation de la communication audiovisuelle et numérique (Arcom) (audiovisuaalisen ja digitaalisen viestinnän sääntelystä vastaava viranomainen). Siitä lähtien porrastetun reagoinnin menettelyn, jonka sisältö ei ole muuttunut, ovat toteuttaneet kaksi Arcomin kollegion jäsentä, joista toisen nimittää Conseil d'État (ylin hallintotuomioistuin, Ranska) ja toisen Cour de cassation (ylin yleinen tuomioistuin, Ranska).